

[Viggo Starcke.]

dags skulle have udtalt, at retsstaten kunne vente. Jeg talte om de udgifter, som krige og truende krige medfører, når situationen kræver et øget forsvarsberedskab som følge af årsager, der ligger udenfor dette lands grænser, og jeg udtalte, at til disse ekstraordinære udgifter vil grundskylden ikke kunne slå til. Vort mål er et samfund, hvor grundskylden og frihandelen og begrænsningen af statsmagtens opgaver har gjort, at skatterne vil kunne blive overflødige, men en virkeliggørelse af skattefriheden i en retsstat i dag ville kun kunne ske, hvis landet ville stryge udgifterne til værn og stryge de internationale forpligtelser, som det har påtaget sig. Dette ville udsætte Danmark for den risiko, at et sådant Danmark let ville kunne blive besat og miste sin selvstændighed og resultaterne således gå tabt. Det var derfor, jeg udtalte, at det vil være bedre, at virkeliggørelsen af skattefriheden kommer nogle år senere, end at den skulle komme nogle år før og så gå tabt.

Den højtærede statsminister sagde, at regeringen havde været opmærksom på den ulykkelige økonomiske udvikling, og allerede i april havde minister V. Buhl advaret mod valutasituationen ved offentliggørelsen af nationalbudgettet. Den truende situation, som minister V. Buhl forudsagde, sagde statsministeren, skyldtes „de overraskende store prisstigninger, der fulgte i devalueringens kølvand“. Kan den højtærede statsminister huske, at vi fra vor side sagde det allerede den 18. september i fjor, og gentagne gange derefter forudsagde vi de overraskende store prisstigninger, der ville følge i devalueringens kølvand. Derfor overrasker det os, at de er så overraskende for den højtærede statsminister.

Om retsforbundets stilling til regeringsforhandlingerne har jeg udtalt mig udførligt i fredags, og jeg vil endnu en gang beklage, at venstre og konservative ikke kunne mande sig op til at føre en virkelig liberaliseringspolitik, men måske de en dag får samlet sig sammen. Den trykkende tunge hovedpine-stemning, der hviler over den politiske situation i Danmark i øjeblikket, må vel engang finde sin udløsning. Befolkningen sukker efter en bedring, og der er mange, der mener, at den ikke kommer, før retsforbundet kommer til.

Aksel Larsen: Der er jo sikkert 12 mennesker tilstede i denne sal, som har den mening, det ærede medlem hr. Viggo Starcke gav udtryk for i sin slutningsreplik.

Jeg skal iøvrigt ikke beskæftige mig med det ærede medlem hr. Viggo Starcke, men vil gerne i almindelighed sige om forløbet af denne debat, forsåvidt angår den del af den, der har været behersket af regeringens repræsentanter og af de fire gamle partiers ordførere, at den bekræfter, at folketingsvalget den 5. september kom af to årsager og havde to hensigter. For det første: regeringen og de partier, der sammen med regeringen var og er ansvarlige for vor udenrigspolitik, vor udenrigshandelspolitik og vor økonomiske politik, vidste, at nu ville konsekvenserne af denne politik melde sig, nu ville man få at mærke de fordærlige følger af hele Marshallpolitikken, og nu skulle de blancoveksler, man havde udstedt til Amerika ved underskriften på Atlantpagten, indfries. Regeringen og disse partier vidste, at nu kom de til billedlig talt at forsøge at sende kongens foged ud for at præsentere og indkassere regningerne hos befolkningen, og derfor ønskede de skyndsomst at få et folketingsvalg, så de efter dette folketingsvalg kunne have fire års respit, inden de påny skulle stedes for vælgernes åsyn.

For det andet: disse partier er hver for sig bange for følgerne af deres politik og bange for, hvordan befolkningen skal reagere, når konsekvenserne af denne politik bliver åbenbare, og derfor ønskede de, og derfor ønsker de at lave enten et fast regeringssamarbejde eller en koalitions- eller samlingsregering. Men det var klart for dem, at noget sådant kunne man ikke lave uden et folketingsvalg, og de håbede på, at folketingsvalget skulle medføre en sådan forskydning, at det var muligt derefter at gå til en omdannelse af regeringen, så den kom til at hvile på flere partier. Ja, ganske vist er der vel dem, der mener, at den højtærede statsminister i går har sagt fra, at socialdemokratiet ikke vil være med til at danne nogen samlingsregering. Det er jo imidlertid ikke rigtigt. Statsministeren sagde kun, at sporene eller erfaringerne fra 1945 skræmmer, men han talte intet som helst om de sikkert noget vidererækkende erfaringer fra årene 1939—1943 eller måske formelt mere rigtigt til 1945, da havde man en samlingsregering, hvor man var så lykkelig at være sig selv og ikke have kommunister med. — om erfaringerne fra den tid har statsministeren ikke sagt, at de skræmmer. Derfor kan jeg ikke tage statsministerens udtalelser som udtryk for, at han eller socialdemokratiets ledelse blankt vil være modstandere af en samlingsregering med de borgerlige partier.